

# De Engelandvaarder nieuwsbrief nummer 6 september 2017



Bosweg 15, Noordwijk



## Eindelijk worden de Engelandvaarders met een eigen monument in Nederland herdacht

Op 9 juni 2017 werd in Katwijk het enige Nederlandse monument Engelandvaarders onthuld! Het was een emotioneel moment voor velen. Aanwezig waren Engelandvaarders Rudi Hemmes, Charles Bartelings, Eddy Jonker, Arie van Beelen, enkele nazaten van Engelandvaarders en veel publiek. Het monument was bedekt met een parachute uit de oorlog. Deze werd verwijderd door Rudi Hemmes, voorzitter van het Genootschap Engelandvaarders, Hans van Griensven, inspecteur-Generaal der Krijgsmacht en Cornelis Visser, voorheen burgemeester van Twenterand en sinds 18 mei burgemeester van Katwijk. Daarna klonk de Last Post en werd het Wilhelmus gezongen. Er werd een krans gelegd door Rudi Hemmes en Hans van Griensven, en door de burgemeester en een wethouder. Twee leerlingen van groep 7 van de Christelijke Opleidingschool, die het monument adopteerde, legden bloemen. Twee andere leerlingen mochten als eersten gebruik maken van het interactief informatiepaneel dat op de stoep ter hoogte van het monument staat. Jurrian van Hall, de kunstenaar van het monument, gaf vervolgens een uitleg over de symboliek van zijn werk.

## Prinses Beatrix op bezoek

Op 14 augustus bracht de prinses een informeel bezoek aan ons museum. Ze werd rondgeleid door erevoorzitter Eddy Jonker en bestuurslid Paul Bartelings. De prinses nam alle tijd voor het bekijken van de presentaties en was vol lof voor de overzichtelijkheid waarmee het verhaal over Engelandvaarders in beeld wordt gebracht en voor de hoge kwaliteit van het museum. Tijdens de koffie ging zij in op hetgeen zij gedurende de rondleiding had ervaren. In een geanimeerd gesprek vertelde zij onder meer dat met name het hoge aantal Engelandvaarders onder studenten van de Technische Universiteit Delft haar was opgevallen.

Foto: © RVD



Vervolg van pag.1.

Namens het museum overhandigde Eddy Jonker de prinses de museumpenning, intussen enige toelichting gevend op de waarden die het museum aan huidige en komende generaties jongeren wil overbrengen (initiatief nemen, in actie komen, moed tonen, doorzetten). Uiteindelijk vertrok de prinses na een verblijf van bijna twee uur weer naar huis. Bestuur en vrijwilligers kijken met trots terug op het bezoek van prinses Beatrix

## Topoverleg?



© De Telegraaf

Eind augustus vond de jaarlijkse reünie van Engelandvaarders plaats, dit keer niet op Landgoed De Zwaluwenberg, want daar werd onderhandeld over een nieuw kabinet, maar in Hotel Lapersberg in Hilversum.

De "zes krasse oudjes", zoals De Telegraaf hen noemde, moesten uitwijken naar het hotel. De politici (Gert-Jan Segers, Mark Rutte, Alexander Pechtold, Sybrand van Haersma Buma en informateur Gerrit Zalm) kwamen na de lunch bij de Engelandvaarders hun opwachting maken. Aanwezig waren zes Engelandvaarders v.l.n.r. Charles Bartelings, Rudi Hemmes, Jan Staal, Eddy Jonker, Ellis Brandon en Marinus Zuidijk. Hun gastheer was Hans van Griensven, inspecteur-Generaal der Krijgsmacht.

## Prof. Hermann von der Dunk

Deze bekende historicus bezoekt met zijn familie op tweede pinksterdag het Atlantikwall en daarna ons museum, waar ze door Sierk Plantinga en Paul Bartelings werden ontvangen. Prof. dr. H.W. von der Dunk gaf commentaar over het Museum Engelandvaarders: Lees dit op de volgende pagina.



De cast van de musical **Soldaat van Oranje** was aanwezig bij de onthulling van het monument Engelandvaarders in Katwijk en kwam daarna naar ons museum. Eddy Jonker sprak hen toe. Ze waren diep onder de indruk, want voor allen was het de eerste keer dat ze een echte Engelandvaarder zijn verhaal hoorden vertellen. Daarna werd de groep gesplitst, een deel ging eerst naar ons museum, de anderen bezochten eerst het Atlantikwall Museum.

## Museum bestaat 2 jaar!

Het museum groeit en bloeit. We kregen meer bezoekers dan het vorige jaar. Diverse Engelandvaarders of nazaten hebben ons het afgelopen jaar waardevolle informatie en objecten gegeven. We zijn daar zeer dankbaar voor.

Ook wordt er nog steeds gewerkt aan het vullen van de database. Ongeveer 1670 namen hebben een tekst en ruim 900 van die namen hebben ook 1 of meer foto's.

## Openingstijden in de winter

Van 1 nov 2017 t/m 25 maart 2018 is het museum open van 11:00-17:00 uur. Op 27 maart 2018 (de week voor pasen) gaat het museum weer op weekdays om 10 uur open. 's Maandags is het museum gesloten.

## Redactie van de Nieuwsbrief

Hebt u nog informatie of foto's die wij mogen gebruiken? Neem dan contact op met de redactie:

Paul Bartelings of Pauline van Till, 070-3505354 of [pvantill@gmail.com](mailto:pvantill@gmail.com)

## Museumwinkel

Naast de kassa is een kleine winkel, waar enkele boeken te koop zijn.

- \* Ik wil nooit meer oorlog, door Lida Hoebeke en Conny Rijken
- \* De Sprong, door Eduard Rosen Jacobson
- \* De grote Tazelaar, door Victor Laurentius
- \* Soldaat van Oranje, door Erik Hazelhoff Roelfzema
- \* De spion van Oranje, door Bram de Graaf over Bram Grisnigt
- \* Soldaat van Oranje, door Erik Hazelhoff Roelfzema
- \* Pelgrim naar Engeland, door Sjef Adriaansen
- \* Engelandvaarders en vluchtelingen, de Noordzee-route, door Pauline L van Till en Harald S van der Straaten
- \* Gewone Helden, door M. Koreman

## Echtpaar Boers-Dwinger

Bernard Boers (1910-1979) en Mietje 'Mimi' Dwinger (1917-2007) traden in 1939 in het huwelijk in de synagoge in de Sacramentsstraat in Leeuwarden. Ze gingen in Amsterdam wonen waar Barend in metaal en textiel handelde.



In 2007 hebben hun kinderen de geheimzinnige koffer geopend die tot de dood van beide ouders dicht moest blijven. Ze vonden brieven en de huwelijksfilm (zonder geluid). Voor hun ouders was het te pijnlijk om de film te bekijken, omdat veel bruiloftsgasten de oorlog niet overleefden.



© P.L. van Till

Auke Zeldenrust van Tresoar en Syds Wiersma van het Fries Filmarchief onderzoeken de film. Wie staan er allemaal op? Ze willen hierover volgend jaar een tentoonstelling organiseren in het Fries Verzetsmuseum. Barend en Mimi bereikten Engeland. Hun reis ging via Curaçao en Jamaica naar Canada, waar Barend werd gerekruteerd door de Prinses Irene Brigade. Hij maakte de landing op Normandië mee en de bevrijding van Nederland. Mimi werkte in Londen op Buitenlandse Zaken. Beiden zijn op de Joodse begraafplaats in Muiderberg begraven.

## De Vlotters

Bij zijn tweede bezoek aan ons museum had Peter Driessen (neef van EV Henk Gerlach) een gast bij zich die ons op het spoor zette van twee 'Vlotters' die nog leven. Eén van hen, Dick van Mourik (1921), vertelde ons dat Ballast Nedam onder toezicht van de Duitsers een waterkrachtcentrale moest bouwen in Zuid-Duitsland, aan de oever van de Rijn. Aan de overkant, op een afstand van 300 meter, lag Zwitserland. In het werkkamp werkten 40 Nederlanders. Om de oever van de Rijn te verstevigen, werd een heivlot gebouwd. Toen de werkzaamheden voltooid waren, moest het vlot weg.



De nacht ervoor gebruikten 20 Nederlanders het vlot om met beddeplanken de Rijn over te peddelen naar Zwitserland.

## Prof. Von der Dunk:

"Het belang van het museum is geloof ik vooral gelegen in de mogelijkheid om, ook dankzij de moderne techniek, zo dicht bij de avontuurlijke en levensgevaarlijke belevingswereld van de Engelandvaarders te komen; de risico's, complicaties, slimmigheden, geraffineerde zetten maar ook toevals-factoren van succes, geluk of pech, en bovenal de moed, die bij zo'n onderneming onder het oog van de vijand vrijwel onvermijdelijk zijn, tastbaar voor zich te zien. Een vondst vond ik o.a. het spelletje om via een knop enkele reële avontuurlijke tochten te kunnen volgen met al hun verrassingen en tegenslagen. Ik kan me voorstellen dat deze kennismaking van zo dichtbij, zeker voor de naoorlogse generaties (dus bijna voor alle nu levenden) een reeks geschiedenislessen over de bezetting opweegt."

## In Memoriam



## Karel van Dam (1921-2017)

Karel ging op 25 juli 1943 met zijn broer Dick, Eddie Jonker en zeven anderen naar Engeland. Ze namen ook de neergeschoten piloot Alfred Hagen en Bob Hage mee.

Hun bootje werd met Doffie le Comte verstoppt onder aardappelzakken in het ruim van de Nooit Volmaakt en door schipper Kees Koole naar het Haringvliet gebracht. Onderweg kwamen de andere Engelandvaarders aan boord. Eenmaal op zee sloeg het weer om. Een drijfanker werd uitgewooid. De storm dreigde toch het bootje naar Nederland terug te drijven. Daarna werd het windstil. Twee dagen moesten ze nog hard roeien totdat ze op 30 juli enkele witte oorlogsschepen zagen; ze hesen de Nederlandse vlag maar de schepen bleven op afstand. Achteraf hoorden ze dat ze midden in een mijnenveld lagen! Ze werden bij de Medway aan wal gezet, verhoord door de Britse inlichtingendienst en door Oreste Pinto. Karel werd toegewezen aan de Prinses Irene Brigade en werd verbindingsofficier. Na de oorlog studeerde hij in Wageningen, daarna hield hij zich bezig met ruilverkaveling. Hij is op 2 juni 2017 overleden.

Onderscheidingen:

\* Verzetshedenkingskruis

\* Officier in de Orde van Oranje-Nassau.

## Laatste nieuws

Kijk regelmatig naar onze website:  
[www.museumengelandvaarders.nl](http://www.museumengelandvaarders.nl)